J. Klemper

ARBORICULTURA

ORGAAN VAN DE VERENIGING
VAN OUDLEERLINGEN EN LEERLINGEN DER
RIJKSTUINBOUWSCHOOL TE BOSKOOP
OPGERICHT 3 DECEMBER 1908 TE BOSKOOP

MAART 1952 - REDACTIE-ADRES: BIEZEN 70, BOSKOOP - No. 15

De leeftijd der sterken. - De heer Bleeker 70 jaar.

Op 27 Februari herdacht onze oud-leraar, de heer G. Bleeker, zijn 70ste verjaardag. Het zal hem op deze dag niet aan belangstelling ontbroken hebben en wij van „Arboricultura" willen de „Sterke" op deze plaats nogmaals van harte gelukwensen.

De heer Bleeker werd op 27 Februari 1882 geboren als kleinzoon van de kunstschilder Cornelis Springer en als neef van de in binnen- en buitenland beroemde tuinarchitect Leonard A. Springer.

Na zijn eindexamen H.B.S. in 1898 practiseerde de heer Bleeker in binnen- en buitenland, tot hij zich als zelfstandig tuinarchitect vestigde.

Naast zijn eigenlijke werk was de heer Bleeker nog leraar aan enige cursussen, waarbij voor Boskoop vooral zijn leraarschap aan de R.T.S. van veel belang is. Hij werd in 1928 in Boskoop benoemd en heeft de school in 1948 verlaten. De heer Bleeker was een jaar tevoren al pensioengerechtigd, maar daar het zeer moeilijk was een geschikte opvolger voor hem te vinden, is hij nog een jaar aangebleven.

In de jaren, dat de heer Bleeker les aan onze school heeft gegeven, heeft hij zeer vele leerlingen, die in de tuinarchitectuur belang stelden, de weg gewezen in dit moeilijke vak.

Hij is zelf tuinarchitect in hart en nieren, al hield hij dan altijd in de klas vol, dat tuinarchitecten gedwongen zijn om arm te sterven. Verschillende grote werken van zijn hand bevestigen het grote kunnen van de heer Bleeker, o.a. in de Gemeente Heemstede, waar hij adviseur voor de Afd. Plantsoenen is. Verder drie openluchttheaters van de stichting „Zon en Vrijheid" te Vierhouten, de reorganisatie van de plantsoenen bij de stadswallen in Deventer en IJzendijke, diverse landgoederen o.a. „De Pettelaer" te St. Michiels-Gestel, grote villatuinen etc.

Aangezien de heer Bleeker zelf geen zoons heeft om zijn werk voort te zetten, had hij graag, dat eventuele tuinarchitecten onder zijn oud-leerlingen hem eens werk ter inzage opstuurden. De heer Bleeker stelt een zeer grote belangstelling in de moderne tuinarchitectuur. De heer Bleeker werkte dag en nacht. In de moeilijke oorlogsjaren, toen alle verbindingen zo slecht waren, ging de heer Bleeker al om 5 uur of half zes de deur uit, om op tijd in Boskoop te kunnen zijn, als iedereen zich nog eens lekker omdraaide.

Zijn humor was een zeer gewaardeerde eigenschap. Eerst waren daar de vele „spiegeleieren", tekeningen met te veel waterverf. Een leerling, die klaagde over de toen slechte straatverlichting in Boskoop, strafte hij af met: „Jij bent nog veel te klein om alleen 's avonds in het donker uit te gaan."

Kwamen we het leslokaal binnen in korte broek en sporthemd, dan hoorden we: „Ik hoef jullie hempies niet te zien."

Wij vernamen, dat de heer Bleeker enige tijd ziek is geweest, maar nu weer aan de beterende hand is.

Wij wensen deze harde en geëerde werker nog zeer vele jaren toe in gezondheid en voorspoed.

Tr.

Najaarsfuif 1951

Op 14 December was er weer groot feest van Arbori in het Verenigingsgebouw aan de Rozenlaan.

Jammer genoeg waren er maar weinig mensen en de wegblijvers hebben werkelijk wat gemist, zonder nog te spreken van het tekort van de penningmeester.

De avond werd zoals vanouds begonnen met een blijspel „Filmmaniakken", waarin twee landlopers, Slok en Zwijntje, geleid door de gentleman-oplichter van Swieteren een puik leven leiden in Pension „De Duinroos" door zich uit te geven als Wat en Half-Wat met hun secretaris. Dit bezoek maakt natuurlijk grote indruk op de eigenaar van het slecht gaande pension en de heren genieten dan ook een onbeperkt vertrouwen.

Maar na een reeks goedgeslaagde avonturen, zowel op financieel als op liefdesgebied, bedanken Slok en Zwijntje ervoor om nog langer gecommandeerd te worden door van Swieteren en ze maken hem belachelijk voor de andere pensiongasten, waaronder (ook zonder de schmink) een viertal lieve meisjes. Na een hoog lopende ruzie vertrekt van Swieteren. Uit wraak schrijft hij na zijn vertrek een brief met volledige inlichtingen over de identiteit van de twee landlopers aan de eigenaar van de „Duinroos", zodat Slok en Zwijntje hals over kop moeten vluchten en als laatste aandenken nog de fietsen van twee pensiongasten meenemen.

Er werd goed gespeeld, al hadden een paar nieuwelingen last van plankenkoorts, waardoor ze onzeker speelden. Buitengewoon goed waren Slok (Gerrit den Hoed), De negerdanseres Miss Bella (Jopie Vreeling), Mevr. Palm, pensiongast (Mevr. van Deudekom) en van Panderen, pensionhouder (Sjoerd Gaastra).

Na de traditionele verloting werd het bal verzorgd door een goed orkest.

Het was de eerste keer, zolang wij ons kunnen herinneren, dat het feest al om 2 uur 's nachts uit moest zijn i.p.v. om drie uur. In het toneelstuk werd dan ook gesproken (o, zonder bijbedoelingen natuurlijk) van een conservatieve burgemeester.

Officieel gedeelte.

Hoofdbestuur:

Voorzitter: Th. Brans, Biezen 70, Boskoop, tel. 4.
Vice-Voorz.: H. G. Dekens, B.C. 175, Boskoop, tel. 282.
Secretaris: Th. H. H. Chr. Klumper, Rozenlaan 50, Boskoop, tel. 305.
Penningmeester: C. van Croos, Reyerskoop 34, Boskoop, tel. 478.
Bibliothecaris: J. Dijkhuis Jr., Zijde 86, Boskoop, tel. 203.
Houder Inf.bureau: J. D. den Hengst, Valkenburgerlaan 72, tel. 426.
Commissarissen: A. N. Ballego, Hofbrouckerlaan 20, Leiden; S. G. A. Doorenbos, Kwekerijweg 2, Den Haag; H. J. Grootendorst, B.C.-straat 219, Boskoop; J. B. B. Tromp, Rozenlaan 13, Boskoop; M. Boezewinkel en C. Bulk, resp. Voorzitter en Secretaris van het Leerlingenbestuur.

Bestuur afd. Leerlingen:

Voorzitter: M. Boezewinkel.
Vice-Voorzitter: J. de Greeff.
Secretaris: C. Bulk.
Penningmeester: L. D. Kramer.
Bibliothecaris: S. Gaastra.
Sportcommissaris: J. White.

Ere-leden:

Ir. C. Ph. Moerlands, Oud-Directeur der School, Ringbaan West 119, Tilburg.
P. A. Colijn, Oud-Burgemeester van Boskoop, Soestdijkerstraatweg 97, Hilversum.
K. J. Perk, Oprichter Arboricultura, Al. Perkstraat 75, Hilversum.
Dr. Ir. I. Rietsema, Oud-Bestuurslid, Directeur R.K. Tuinbouwschool, Breda.
A. N. Ballego, Oud-Voorzitter, Hofgrouckerlaan 20, Oegstgeest.
Dr. E. F. Jacobi, Directeur der School, Reijerskoop 50, Boskoop.
W. Vijgen, Onder-Directeur der school, Valkenburgerlaan 71, Boskoop.
Ir. A. W. v. d. Plassche, wnd. Directeur-Generaal v. d. Landbouw, Oosteinde 49, Voorburg.

Museumcommissie:

M. Spinter, H. Bosch, Ch. Marchant, A. Zandijk.

Redactiecommissie:

Th. Brans, Th. Klumper, J. B. B. Tromp, G. den Hoed.

Contributie:

Gewoon lid	minimum	ƒ 4,—	per jaar
Donateur	„	„ 2,50	„ „
Adspirantlid	„	„ 2,50	„ „
Lid voor het leven	„	„ 50,—	ineens
Entreegeld	„	„ 1,—	„

Lezing over Amerika.

Op 18 Januari hield onze voorzitter een causerie over Amerika, waarvoor bij een flink aantal leerlingen en enkele anderen belangstelling bestond.

Na een kort overzicht van de geschiedenis van de handel op de U.S.A. werd ons wat verteld over wat er komt kijken vóór een plant hierheen verzonden kan worden, waarbij het spoelen en de verpakking natuurlijk aan de orde kwamen. Bij het transport werd ook het vervoer door de lucht (vooral Helleboris) niet vergeten. Wij reisden met de planten mee, voeren New-York binnen en hoorden, wat onze planten verder moeten ondervinden, voor zij bij de koper zijn aangekomen. Interessant was ook de behandeling van de planten door de kweker in Amerika, die vanzelfsprekend veel zorg, vooral aan de gespoelde kluitplanten, moet besteden, om hiermee succes te boeken.

Wij gingen toen de kwekerij van „onze klant" verder bekijken, wat door de grote afstanden niet te voet kon gebeuren, zodat wij maar per jeep gingen.

Tenslotte werd New-York aangedaan en zo gezellig en onderhoudend was onze voorzitter, dat het laat was voor iemand het merkte. Ook de meegebrachte catalogi en foto's werden zeer op prijs gesteld. Als dank onttroonde de heer van Goes de voorzitter voor enige minuten om hem namens alle aanwezigen te verzoeken nog eens een avond te komen vertellen.

J.

Overpeinzing.

O, 't ritselen van het proefwerk-blad,
Zo aak'lig wit, zo spiegelglad......
Wanneer de pen Uw lijnen roert,
En somber ons de 1 beloert......
Wij zijn gedrukt, ootmoedig stil,
En voelen ons zo koud, zo kil......
De pen zingt krassend 't droevig lied:
Meer weet ik niet, meer weet ik niet.

O, 't ritselen van het proefwerk-blad!
Ik walg ervan, ik ben het zat.
Ik leerde steeds maar voort, maar voort,
Alleen en door geen mens gestoord.
Ik knikkebol, ik ben zo moe......
Was ik maar thuis, mijn oog valt toe.
De pen zingt krassend 't droevig lied:
Meer weet ik niet, meer weet ik niet.

O, 't ritselen van het proefwerkblad!
Dat ik U nooit gezien en had!
Gij zijt zo hard en koud als kei,
kent geen gevoel, noch medelij......
Acht, gingt gij toch aan mij voorbij.
Maar neen, d' aloude melodij......
De pen zingt krassend 't droevig lied:
Meer weet ik niet, meer weet ik niet.

O, 't ritselen van het proefwerkblad,
Dat nooit mijn pen Uw vlak betrad......
Dat nooit Uw haat'lijk, bleke grijns
Mij stoorde in mijn dof gepeins.
Ik ben de klos...... en voel me ziek
En tartend klinkt de treurmuziek.
De pen zingt krassend 't droevig lied:
Meer weet ik niet, meer weet ik niet.

(Uit „Cultor").

Uit een brief van Hans Oyborg (1947) nemen we het volgende over: ....Nu ik me realiseer, dat ik hier al weer bijna een jaar zit, lijkt de tijd inderdaad verbazend snel om te vliegen. Ik schreef U al toen ik hier een paar maanden zat over mijn indrukken. Er is sindsdien niet veel veranderd. Ik ben drie maanden cowboy geweest, maar dat beviel me niet erg en ben ik op mijn verzoek weer teruggeplaatst in de cultures, waar ik me het beste thuis voel. We zijn een week geleden met de oogst begonnen en er is weer wat leven in de brouwerij gekomen.

Eéns in de maand een vrije Zondag en voor de rest doorwerken, want de Mill mag niet zonder toevoer van riet komen. Aan een kant ben ik blij, dat het weer afgelopen is met de vrije Zondagen. Ik woon hier n.l. zeer afgelegen, moederziel alleen in een veel te groot huis en de weekends in het dead season konden soms vreselijk eenzaam en vervelend zijn. In Augustus had ik me een auto gekocht en dat bracht nogal wat afleiding met zich mee. Vaak ging ik de weekends op het fabrieksemplacement bij kennissen doorbrengen. Het emplacement, dat aan de kust en vlakbij de stad ligt, is hier 50 km vandaan en dat nam met de wagen altijd nog een vol uur in beslag door de vreselijk slechte wegen. Carreteras noemen ze die wegen hier en dat betekent hoofdweg. In werkelijkheid is het een smal pad, waar twee auto's elkaar nauwelijks kunnen passeren, verhard met wat scherpe steenslag en op sommige plaatsen modder en stof (al naar het weer), vol met gaten, soms meer dan een halve meter diep. Ik schrijf dit, opdat U niet de indruk krijgt, dat wij hier over spiegelgladde wegen voortsuisen.

Ik schreef U geloof ik al, dat ik indertijd moeite heb gedaan voor Freek Kok om hem hier een baantje te bezorgen. Dat is inderdaad gelukt en in Juni is hij hier aangekomen. Oorspronkelijk bestemd voor de cultures is hij tenslotte terecht gekomen in de Live Stock. Hij heeft nu hetzelfde baantje als ik vroeger, cowboy dus.

Verder zit hier nog een broer van John Spook, die wat later is gekomen. Kok en Spook wonen hier een uur rijden vandaan. Toen ik m'n car nog had, ging ik de lui nog al eens opzoeken, maar ongeveer twee maanden geleden heb ik het ding weer verkocht, omdat het me te duur werd. De benzineprijs is een maand of drie geleden bijna verdubbeld en de belasting voor grote wagens (ik had een grote Ford Mercury 1948) aanmerkelijk verhoogd. Het werd me te duur en ik zag al mijn spaarcenten aan de auto opgaan. En tenslotte zit ik hier om wat te sparen; dus verkocht ik de wagen, hoezeer me dat ook speet. Nu zijn m'n uitjes naar de beschaafde wereld beperkt tot de vijfde van iedere maand op de uitbetalingsdag.

Er is geen gelegenheid om 's avonds eens collega's op te zoeken. De dichtstbijwonenden zijn Kok en Spook en dat is hier nog drie uur

te paard vandaan. Als je dan de hele dag al op een paard gezeten hebt, ontbreekt de lust wel eens om 's avonds nog eens drie uur in het zadel te zitten. Dit is dan alleen maar mogelijk op een Zaterdagavond en dan overblijven tot Zondagavond. Maar dat kan nu in het crop-season ook niet.

Mijn chef is hier ook een Hollander, die hier echter al vele jaren zit. Vroeger heeft hij ook al eens een Hollander onder zich gehad, ook een Boskoper, een zekere Tent. Kent U hem? Dat was al vóór de oorlog.

(Zoals U in Personalia kunt lezen, zit Hans Ouborg momenteel in La Romana, Dominicaanse Republiek).

Wist U:

Dat de Tuinbouwschool nog steeds bestaat?
Dat Dr. Jacobi er de Directeur van is?
Dat „Cultor" al weer jaren verschijnt?
Dat de Redactie hieruit „stukkies" is gaan lenen?
Dat wij nog steeds tobben met een tekort aan copie?
Dat dat zo niet voort kan duren?
Dat de Redactie het blad niet helemaal zelf vol kan schrijven?
Dat we daarom op U rekenen?
Dat vooral ook geestige copie welkom is?
Dat Arbori weer zeer actief is?
Dat er geregeld lezingen zijn over interessante onderwerpen?
Dat twee keer twee vier is?
Dat de fuifen nog steeds bar gezellig zijn?
Dat de heer Bleeker 70 jaar wordt?
Dat Arbori nu 44 jaar bestaat?
Dat er nog steeds tuincontrôle is?
Dat de Redactie U een goede gezondheid toewenst?
Dat Engels en Duits nu verplichte vakken zijn op school?
Dat U er hartelijk welkom bent?
Dat de wortel uit zestien vier is?
Dat het hier veel geregend heeft in de laatste tijd?
Dat we hopen, dat het bij U beter is?
Dat de zinkelingen nog steeds ontgroend worden?
Dat er ook nog steeds soos is?
Dat „Hotel Klaassen" afgebroken is?
Dat de soos nu in de „Landbouw" gehouden wordt?
Dat we geen eigen schoolorkest meer hebben?
Dat we nog dikwijls verlangen naar de „Merry Goats"?
Dat we nu dure orkesten moeten huren?
Dat de Redactie eerst even lekker gegeten heeft?
Dat er biefstuk was en pudding toe?
Dat de Arborifeesten altijd tot drie uur duren?
Dat de laatste fuif om twee uur afgelopen moest zijn?
Dat dit aan de „Hogere organen" te wijten was?
Dat er tijdens de feesten altijd een agent bij de ingang staat?
Dat wij hier de bedoeling niet van snappen?
Dat de dansvloer in het Verenigingsgebouw zeer slecht is?
Dat je uitglijdt over de knoesten?
Dat er alleen maar koffie en bier gedronken mag worden?
Dat wij niet steeds willen doorzaniken over die copie?
Dat we toch op U rekenen?
Dat de schooltuin nog steeds gesloopt wordt?
Dat er nu een gedeelte vernieuwd is?
Dat Ir. Harmsen er nog steeds de baas van is?
Dat dit het einde is van dit rubriekje?
Dat de Redactie nu een sigaret gaat roken?

Nieuw Guinea

door de Heer Heydanus.

Zoals U wel bekend zal zijn, is Nieuw-Guinea 13 maal zo groot als Nederland, met een bevolking van ongeveer 1 millioen mensen. Het eiland is verdeeld in drie residenties, t.w. Noord-, West- en Zuid-Nieuw-Guinea met de respectievelijke hoofdplaatsen Hollandia, Sorong en Merauke.

Het land is zeer sterk geaccidenteerd; de bodem is over het geheel genomen vruchtbaar (relatief jong).

De rivieren zijn moeilijk bevaarbaar door een te groot verval.
Het laagland aan de kust gaat op vele plaatsen in moerasgebied over. Zeer fraaie en tevens bruikbare baaien treft men in dit land aan. De zee is over het algemeen vrij diep, zelfs tot aan de kust. Dit komt door het steile afdalen van de bergen in zee.

De N.W. moesson komt voor tussen November en April, de N.O. moesson tussen Mei en October. De regenval is vrij hoog, ruim 200 mm per maand. De gemiddelde temperatuur ligt om en nabij de 84 graden F. aan de kust. Het kan dikwijls erg drukkend zijn door de hoge temperatuur en de hoge gemiddelde vochtigheid.

De economische toestand is vrij ingewikkeld. Bedrijven of industrieën van particulieren of van de overheid zijn er nog bitter weinig, doch gelukkig krijgt het particuliere initiatief enigermate gelegenheid baanbrekend werk te verrichten.

De aanvoer van levensmiddelen, textiel etc. laat nog wel eens te wensen over, ook aan kwaliteit.

Het met de geldsanering van Januari 1950 beoogde doel om de kosten van levensonderhoud te verlagen, werd niet bereikt. Integendeel is over de gehele lijn een merkbare verhoging waar te nemen. Ook door de toevloed van immigranten, militairen etc., stegen de prijzen van fruit, groente, vers vlees en vis. Het nu volgende staatje geeft een overzicht van de gemiddelde prijzen:

	fijne groenten per kg	gr. groenten per kg	kip	eieren	vis
Hollandia	f 2,50	f 0,75	f 20,—	f 1,—	f 3,50
Seroei	„ 0,75	„ 0,40	„ 6,—	„ 0,25	„ 1,50
Manokwari	„ 1,50	„ 1,—	„ 12,50	„ 0,75	„ 4,—
Sorong	„ 2,50	„ 1,50	„ 10,—	„ 0,50	„ 3,—
Fak-Fak	„ 0,80	„ 0,40	„ 5,—	„ 0,25	„ 1,50
Merauke	„ 1,—	„ 0,50	„ 5,—	„ 0,25	„ 1,50

Ook de export had met vele moeilijkheden te kampen, waarbij het zoeken naar nieuwe markten wel de voornaamste was. Uitgevoerd werd o.a. Copra, krokodillenhuiden, nootmuskaat, foelie, gom, troca ('n schelpsoort), terwijl de export van trassie naar Indonesië werd stopgezet.

Wat betreft de werkgelegenheid en lonen, kan worden gezegd, dat de verhouding tussen vraag en aanbod nog slechter is geworden, dan zij vóór die tijd al was. Een gunstige uitzondering hierop vormt Merauke, waar het aanbod van vrije koelies voldoende is, doch van een teveel kan men niet spreken, zodat onttrekking van arbeidskrachten niet mogelijk is. Dit is echter wel het geval met het eiland Biak. De oorzaak ligt hierin, dat dit eiland door haar relatief hoge bevolking en haar moeilijke voedselsituatie, mogelijkheden tot onttrekking van arbeiders schept. Het tekort aan geschoolde arbeiders tracht men te ondervangen door Indische Nederlanders als contractant aan te trekken uit Indonesië. Het resultaat is echter bedroevend. De lonen variëren tussen f 0,50 en f 1,— per dag op de buitenposten, terwijl te Hollandia en te Sorong tussen de f 1,— en f 2,50 betaald wordt.

Zoals U uit het voorgaande wel zult begrijpen is het leven niet alleen duur, maar ook heel erg moeilijk. De steeds terugkerende moeilijkheden met het huishoudelijke personeel, het woningvraagstuk, de voeding, het moeilijk verkrijgen van fruit, groenten en vers vlees of vis maken het leven hier niet bepaald aangenaam. Het is blik en nog eens blik, wat de verpakking van levensmiddelen betreft. Verder bitter weinig recreatie, slechte electriciteits- en watervoorziening, malaria etc. Het leven is een waar pioniersbestaan. Doch heel langzaam zal ook hier wel verandering in komen, doch niet als men in Nieuw-Guinea het oude Nederlands-Indië wil herstellen.

De Papua, de bewoner van dit land, is een luidruchtig, vrij en blij mens, dat ons Westerlingen bijzonder ligt. Eerlijk en trouw, doch volgens onze maatstaven lui. Doch denkt U zich eens in, dat dit volk uit haar stenen tijdperk wordt gehaald en met de Westerse beschaving in aanraking komt. De man, die in zijn gemeenschap nooit behoefde te werken en dit aan zijn vrouw overliet, moet dit nu plotseling wèl doen, in het belang van het vaderland. Vooral de jeugd beseft dit ten volle en men ziet dit weer elk jaar bij het begin van het nieuwe schooljaar. De animo van de bevolking om opgeleid te worden tot mantri-verpleger, mantri-landbouwer, onderwijzer, bestuursassistent, schrijver etc., is vrij groot; zelfs werd in 1950 de eerste Mulo voor Papua's geopend. Mannen als Jouwe, Ariks, Kasiepo e.a. zijn het voorbeeld voor deze jongeren.

Het hoofdvoedsel bestaat uit sago en knolgewassen, veelal samen gegeten met groenten, vlees of vis. De Papua ziet men vaak in Westerse dracht lopen, terwijl de sarong en de kabaje weinig gezien wordt. De volkeren uit het achterland gaan voornamelijk gekleed in lendengordel en rokje.

De kolonisatie vormt één der grootste problemen in Nieuw-Guinea. De vanouds bekend staande kolonisatiegebieden zijn Manokwari en Hollandia, terwijl na de overdracht een ander gebied uitgezocht werd, n.l. Sarmi en omgeving. Deze kolonisatie van Indische Nederlanders vormde reeds vóór de oorlog een zeer bedroevend geheel. De toestand te Manokwari vormde begin 1950 een vrij chaotisch beeld. Er heerste een groeiende verpaupering en ontevredenheid, terwijl onderlinge twisten en ophitsing tegen de leiding aan de orde van de dag waren. Dit is het gevolg van diverse omstandigheden, doch de diepere oorzaak van het mislukken is het gebrek aan een

degelijke organisatie, welke opgebouwd zou moeten zijn uit de kennis van vroegere fouten en een goed opgezet onderzoek naar de bodemgesteldheid en economische mogelijkheden. Wij zullen echter hopen, dat in de naaste toekomst de Indische Nederlander in dit nieuwe land zal tonen wat hij waard is, om deze gebieden tot één van de welvarendste streken van Nieuw-Guinea te maken.

De zee- en luchtverbindingen waren vóór de overdracht slecht. Eénmaal per maand werden de plaatsen aan de Noord- en aan de West-Kust door de K.P.M. bezocht, terwijl de plaatsen aan de Zuidkust éénmaal in de twee maanden bezoek kregen. Hollandia en Biak hadden wekelijks een verbinding met de rest van de archipel, welke verzorgd werd door de K.L.M.

Na de overdracht verbeterde deze toestand aanmerkelijk. De K.P.M. stationneerde één van haar schepen te Nieuw-Guinea, dat geregeld voor de verbinding Hollandia—Merauke zorg draagt, terwijl maandelijks Hollandia werd aangedaan door één van de schepen van de Rotterdamse Lloyd of de Mij. Nederland. Sorong was hier de doorvoerhaven. Ook de K.L.M. breidde haar luchtnet uit met een dagelijkse verbinding naar de belangrijkste plaatsen, terwijl wekelijks naar Port Darwin gevlogen werd. Eénmaal per maand was er een rechtstreekse verbinding met Amsterdam. Doch in December 1951 werd Nieuw-Guinea in het internationale vliegverkeer opgenomen, daar de K.L.M. wekelijks een verbinding vormt tussen Amsterdam en Sydney, via Biak.

Films over bloembollen.

Het was wel door een bijzondere samenloop van omstandigheden, dat we twee Vrijdagen na elkaar voor een lezing en een filmavond opgeroepen werden, want na de causerie van onze voorzitter op 18 Januari waren we de 23e weer in de zaal van Jansen om deze keer een filmavond bij te wonen.

De heer Nouman van de Stichting voor onpersoonlijke reclame voor de gehele Bloembollencultuur vertoonde een viertal kleurenfilms en gaf daarbij de benodigde toelichtingen. De eerste film liet ons het landschap zien. Vele opnamen waren vanuit een vliegtuig genomen en tevens in een tijd van het jaar dat de „Bollenstreek" op zijn mooist is. We zagen de gekleurde bloemenvakken in vogelvlucht en later verschillende opnamen van de zgn. Bollenzondagen. — De tweede film bracht meer de bloemen als zodanig naar voren met hun verschillende types en kleuren, waardoor men een idee kreeg van de grote verscheidenheid.

Na de pauze volgden twee films over de verschillende bloemencorso's, die elk jaar een attractie zijn voor de streek, terwijl ook veel aandacht besteed was aan het gebruik van bollen in de tuinaanleg. Het is niet altijd noodzakelijk om grote getallen uit te planten, maar doe het elk jaar. En dat is één van de belangrijkste redenen dat bollen elk jaar weer bij millioenen verhandeld worden. De export in drie jaar tijd is van 70 tot 120 millioen gulden opgelopen, waaraan ook de intensief gevoerde reclame niet vreemd zal zijn. Tenslotte zagen we nog een deel van het Jacoba van Beieren-spel.

Het geheel was een geslaagde vertoning, waarbij de zachte muziek ook het hare bijdroeg. Alles was goed getimed, want juist toen Mr. Churchill op het doek verscheen hoorden we het Engelse volkslied, terwijl het Wilhelmus bij onze vorstin klonk.

Met een toepasselijk woord van de voorzitter, welke de Stichting voor onpersoonlijke reclame voor de „Bollenstreek" en tevens de heer Nouman dankte, werd deze geslaagde avond gesloten.

BRIEF VAN EEN OUDE INDO, geëmployeerde in de suiker, aan een administrateursvrouw die hij als klein meisje gekend heeft.

HoogEdelgestrenge Mevrouw!

Ik was vandaag ooit zeer verheugd gewoes, betreffende de fijt, dat heden u verjaardag is, het dag waarin U het zonlicht van dit wereld aanschouw, in U wiegje, voordat U geboren is geworden.

Ach ja, U was toen nog onschuldig klein knaapje, gewikkeld in bakermat met luiers en zuigfleschje en nu, ach ja, Uren, dagen, maanden, jaren, precies als schaduw vlieg heen.

Vraag excuus, ja Mevrouw, voor dit dichterlijk boezems, maar ik ben maar domme jongen, die denk aan de Hollandse spreekwoord: Zoals de vogel is zingt je bek, of gelijk Engelse admiraal Sjeekpier zeg: komies woke malipans, maar nuterzake; ik fiesteer U met dit gelukkige dag en hoop U blijft zoals U bent! Altijd flink en vroeg uit U veeren, want wieluilak word door de duivel op z'n oor gekust.

Blijf ook zorgzaam, zoogmoeder en zuinig, want wie zijn kleintjes versmaad is zijn grote niet waard en als uw Unering verzet, moet U de tering krijgen. Denk daaraan en niet vergeten, Lòòk!

Blijf ook lief en zacht, vergeef mijn vijanden Uw zooden en denk niet altijd oogtand, oogtand en wraak te nemen. Ook niet trots zijn, eenvoudig maar, zoals nu, want moed valt van voren hoog en niet geld weggooien, zoals de hollander zegt: zijn gebraden haantje eruit laten hangen. Want heus, de kalf watert net zo lang, totdat de fuik gedempt is en daarom: bezin voordat U begint.

Maar U moet niet te goed zijn, want als U te goed ben, word U buurman gek; U moet ook niet bemoezuchtig met de zaken van U gemaal en altijd denken: Schoenmaker, houd mijn leest vast. Vele vrouwen willen alles doen, ook zaken van hun man, maar zij vergeet dat wie de onderste uit de kan wil hebben, valt er zelf in. Blijf vrolijk en opgewekt, geen vogelnesten in Uw hoofd stoppen, voordat 't te laat is. Heeft U vijanden, vergeef mij dan hun zonden, want wie een kuil graaft voor een ander, krijgt het lid op de neus.

Als ik niet deraljeer, kom ik persoonlijk in persoon fiesteren. Zijn er fouten in dit brief, vraag excuus, ja Mevrouw, ik maar domme jongen.

Ik schrijf goed, maar bedoel verkeerd.

Met beleefde groeten, schrijf ik in blijde verwachting.

VOER STROELIE,
Kees Ketjepit
Batoedjadjar.

(Uit „Cultor")

Bosleven op Zuid-Borneo.

(vervolg).

Doordat het vroeger nogal eens voorkwam, dat men een houtkapmaatschappij oprichtte in de omgeving van grote wouden, waarbij echter achteraf bleek, dat de stammen door de terreingesteldheid er niet konden worden uitgesleept, riep het Boswezen een afdeling Bosverkenning in het leven. Hierbij werd dan van het standpunt uitgegaan, dat een negatief resultaat ook een resultaat was, m.a.w., dat, werd een woud verkend, waar de houtmassa per ha niet voldoende was voor exploitatie of de terreingesteldheid dusdanig, dat railbanen economisch niet verantwoord waren, de verkenning toch zijn nut had gehad, aangezien men dan de nieuwe houtkapmaatschappij deze streek kon afraden. De punten, waar ik op te letten had, waren:
1. Een haven, waar het hout naar toe gevlot kon worden, met voldoende diepte voor de schepen van de K.P.M.

2. Bos met genoeg vierkante meter van bepaalde houtsoorten per ha.
3. Mogelijkheden voor tijdelijke of permanente railbanen voor houtuitsleep naar de rivier.

Het opmeten en in kaart brengen van zo'n bos gebeurde als volgt: Met behulp van het kompas trekt men een rechte lijn door een bepaald bosgebied. Zo'n bospad noemt men „rintis", en het eerst gekapte pad, dat het breedst is (2 meter) en soms 25 km lang „hoofdrintis". Loodrecht op deze hoofdrintis worden op elke km kleinere paden gekapt van ongeveer 1,5 meter breed; deze zijrintissen zijn meestal 10 km lang.

Tot 5 meter links en 5 meter rechts van deze zijrintissen wordt elke boom van meer dan 30 cm diameter opgemeten, dus de doorsnede en de takvrije stamhoogte. Zodoende ontstaat naast de zijrintis een strook van totaal 10 m breedte met de zijrintis als basislijn.

Eén kilometer zijrintis, waarvan tot 5 meter links en rechts de bomen zijn opgemeten, is dus 1 ha genoteerd bos. Elke opgemeten boom is van een teernummer voorzien.

De diameter wordt gemeten met een boomklem, welke dus verschuifbaar is.

Bij het in kaart brengen van het bos wordt natuurlijk alleen maar rekening gehouden met de horizontale afstanden. Bij zwaar heuvelterrein kan de werkelijke afstand aanzienlijk verschillen met de horizontale.

Voor grof werk maakt men soms alleen gebruik van een hellingmeter; dus men meet de hellingen, hoeken en werkelijke afstanden op, waaruit dan de horizontale wordt afgeleid.

Is het bos in kaart gebracht en de houtmassa berekend, dan volgt het zoeken naar uitsleepwegen naar de rivier. Dit uitslepen kan b.v. geschieden door een beek met voldoende diepte van omgevallen stammen te ontdoen of door het uitstippelen van een tracée, waar men met de minste kosten een railbaan kan laten aanleggen, daarbij zoveel mogelijk hoogteverschillen vermijdend.

De Dajakkers zelf hakken alleen maar de bomen, welke tot 500 m van de rivier afstaan.

In de droge tijd hakt men de bomen om, maakt ze tak- en kruinvrij en laat ze zo liggen. Wanneer dan de zware regens aanbreken en de riviertjes gaan zwellen, ijlen de kappers van hun kampongs naar de kapplaatsen en proberen de stammen het bos uit te vlotten. Een bandjir kan in een heuvelachtig terrein soms maar een paar uur duren, waarna men weer op de volgende bandjir moet wachten.

Een oerwoud (primair bos) is zonder een flink kapmes niet begaanbaar. De woudreuzen staan meestal op eerbiedige afstand van elkaar, doch de ondergroei, bestaande uit lianen, rottan, heesters en omgevallen stammen versperren de weg.

De zon kan practisch niet door het bladerdak van zo'n woud heendringen, alleen verhit zij de atmosfeer, zodat het woud een broeikas wordt, welke men wel eens „de groene hel" noemt.

Bij het maken van een bivak is dan ook een eerste vereiste, dat men de bomen omkapt, zodat de zon volop kan schijnen. Doet men dit niet, dan kan het wasgoed niet drogen, alles beschimmelt en slaat uit en het uitbreken van ziekten kan er ook een gevolg van zijn.

Een bivak bestaat uit een houtgeraamte, waarvan het dak uit een groot dekzeil bestaat. Wanden zijn niet aanwezig. Het houten vloertje maakt men nooit direct op de grond, doch ongeveer een meter erboven. Dit dient om alles zo luchtig mogelijk te houden en het beschermt de mens 's nachts tegen ongewenste dieren. Met het oog op de gezondheid maakt men altijd een bivak langs een beek; deze beek wordt dan ingericht als badkamer, keuken en W.C. Bovenstrooms is de keuken, dan volgt de badplaats en benedenstrooms de W.C. Deze laatste inrichting meestal om de bocht van de beek, aangezien het minder prettig is vanaf het veldbed een dagelijks tafereeltje te aanschouwen. Bij het werk in het bos maakt men een hoofdbivak, waar rijst, zout, vis, petroleum, erwten, tabak enz. opgeslagen worden en welke slaapgelegenheid kan bieden aan ongeveer 10 personen. Op de plaatsen, waar de mensen aan het werk zijn, wordt dan een klein tijdelijk bivak gemaakt.

In het bos is meestal geen bloem of vrucht te bekennen, alles groen en nog eens groen.

Een bivak mag nooit gemaakt worden in de buurt van een dode boom, want deze zou bij wind om kunnen vallen. Moet men overnachten op een plaats, waar geen water aanwezig is, dan worden er kuilen in de grond gegraven, één voor drinkwater en één voor het baden. Sommige lianen bevatten genoeg water om er thee of koffie van te zetten, al smaakt het wat bitter.

Veel eetbaars, buiten het wild, vindt men niet in het bos, het smakelijkst waren nog de jonge rottanspruiten, sommige jonge boomwortels en krokodilleneieren.

De enigste dieren, die we vreesden, waren slangen, schorpioenen, een mierenplaag en duizendpoten. Andere dieren vluchten bij het eerste waarnemen van mensen.

Zelf was ik meestal als enige Europeaan in het bos, terwijl het personeel meestal bestond uit 3 mandoers, 2 houtopnemers, 4 mantries en 20 tot 50 koelies.

Voor het noteren der boomsoorten hadden we meestal oude Dajakkers in dienst, welke eerst getest werden en welke tot taak hadden de inlandse naam van de opgemeten bomen te vertellen. Meestal waren het houthakkers, die bijna iedere boom van naam kenden. De werkuren waren van 's morgens 7 uur tot 's middags twee uur. Een zieke kreeg half loon en heel rijstrantsoen (6 ons per dag). Beroepszieken (werkschuwen) kregen meestal een paar laxeerpillen of een tot poeder gewreven kininepil in veel water opgelost, welke voor de hele dag een galbittere smaak veroorzaakte. Deze twee middeltjes waren werkelijk voldoende.

Wonden verbinden en andere dokterskarweitjes behoorden tot de dagelijkse werkzaamheden. Een Dajakker is meestal gek op pillen slikken en is b.v. een wond verbonden zonder dat hij daarbij een pil hoeft in te slikken, dan vindt hij dit maar matig.

Wanneer er door slecht terrein (dorens etc.) veel ontstekingen voorkwamen onder het werkvolk en zodoende de meegekregen medicijnen onvoldoende waren, dan werden er alleen maar zoutwaterbaden gegeven. Iedereen kreeg dagelijks als voorbehoedmiddel kinine te slikken, ondanks dit kwam malaria vrij veel voor. Ik zelf kreeg in 3 jaar bosleven 9 maal malaria.

Vele Dajakkers zijn behept met een hardnekkige schurft, doch daar ze het vertikken bij de behandeling hun kleren te verbranden, hielp deze niet veel.

Een Dajakkoelie draagt met gemak 30 kg gedurende marsen van 8 uur, op zijn rug, gebruikmakend van een hoofdband. Het bosterrein was meestal zwaar heuvelachtig en de gemiddelde snelheid door zo'n terrein bedroeg 2 tot 3 km per uur.

Bij het opmeten van een bos gebeurde het wel, dat we dagenlang in bepaalde delen gedurende de werkuren tot de borst in het water stonden met tabak en lucifers onder onze pet.

In de natte tijd was het boswerk aanzienlijk zwaarder. Het regende dan soms weken achtereen met slechts kleine opklaringen. Van de kleren bleef dan geen draad droog. 's Ochtends uit het warme veldbed stappende moest eerst samen met iemand anders de broek uitgewrongen worden om deze weer aan te kunnen trekken. Een kop koffie kostte dan uren van geduld.

Een bostournée duurde meestal één tot twee maanden, waarna we voor twee weken naar de bewoonde wereld terugkeerden voor het bijhouden van de kas, de correspondentie en het maken van een verslag. Als algemene regel geldt op Borneo, dat de bossen slechts daar exploitatiewaarde hebben, waar het terrein heuvelachtig is. Het dagloon van een koelie was f 2.— en 8 ons rijst en verder de werkkledingdistributie. Het was bijna niet mogelijk elke arbeider een klamboe te geven; de Dajakkers zelf hebben deze dan ook zelden in huis. Onder het bivak werd daarom in de nacht een vuurtje gestookt, waarop natte bladeren of hout geworpen werd. Dit veroorzaakte rook en daardoor hadden de meesten geen last van muskieten. 's Nachts kon het nog wel eens koud zijn, zodat een deken geen luxe was.

De zieken hadden overdag in het bos de functie van kok en waker. Bleef er niemand in het bivak achter, dan was de kans groot, dat de apen alles overhoop haalden. Buiten de moeilijkheden had het bosleven toch zijn speciale bekoring en mensen, die het eenmaal hebben meegemaakt, denken er later altijd als aan een bestaand sprookje aan terug.

Na een tournée van twee maanden in een plaatsje aangekomen, moest je de eerste dag weer helemaal aan alles wennen. Een gesprek met vrienden of kennissen wilde dan meestal niet erg vlotten, doordat je nog niet gewend was.

Erg lastig waren in het bos de bloedzuigers en horzels (steekvliegen). De bloedzuigers werden verwijderd met tabaksap of met een brandende sigaret. Het werkvolk sneed ze er echter gemakshalve met een parang af, waardoor de zuignapjes echter in het vlees bleven zitten en ontstekingen verooorzaakten.

Was het jaargetijde gunstig, dan maakten we 's avonds wel grote kampvuren. De sport was dan het vuur zo hoog te porren, dat de vonken boven de bladerkruin van het bos uitkwamen. Brand kon dit nooit veroorzaken, daar het alleen mocht als alles vochtig was in de natuur. Vaak werden dan bij dit vuur verhalen verteld vol spoken en geesten. Ook werd dan met houtjes, panne- en zanggeluiden een inlandse muziekuitvoering op touw gezet. Dit spel duurde soms tot 2 uur 's nachts en het zou voor de koelies volmaakt zijn geweest, als ze hadden mogen gokken.

De Mohammedanen onder het werkvolk deden 's avonds tegen zes uur hun gebed met het gezicht naar het Oosten gekeerd. „Zondag" werd in het bos nooit gehouden, aangezien deze dag, samen met de vele zware regendagen, dat er niet gewerkt kon worden, teveel schade zou veroorzaken.

Daar rijst met zoute vis op de duur gaat vervelen, speelde de jacht een zeer belangrijke rol in het buitenleven. Er werd dan gejaagd op herten, zwijnen, reeën, enz.

(wordt vervolgd)

De klas.

'n Klas
Alsof U niet wist wat het was
Bestaat uit plafond, 'n vloer en vier muren
Waartussen de jeugd
Quasie verheugd
Doorbrengt z'n vervelendste uren
met turen
Vol ongeduldige smart
Naar een bord, somber, akelig en zwart
Waarop met knerpend krijt
Van prima kwaliteit
Wordt getekend
En gerekend
Geschreven, vervoegd en verbogen
Gedefinieerd
En geconcludeerd
En fouten gemaakt en gelogen
Maar dat mag in een klas
Anders was het
Geen klas
Een klas bevat meestal een levende substantie

— Behalve 's nachts en in de vacantie —
Die men kan verdelen in leraar en knapen
Waarvan de laatsten vaak spelen voor apen
En soms ongegeneerd kunnen gapen
Of
— Iets waarvoor men ze weinig kan maken —
Door 's leraars verteltrant in slaap geraken
In vroeger tijd mocht het iemand gelukken
Ze te verdelen in keien en krukken
En wat dan overschoot
Noemde hij de middelmoot
Een theorie niet van waarheid ontloot
Maar in de practijk loopt hij dood
Want ze behoren naar ze allemaal zeien
Met wat minder pech beslist tot de keien
Het belangrijkste
Der klassen zijn tenslotte de dingen
Waardoor men zich zo snel mogelijk naar buiten kan wringen.

(Uit „Cultor")

Personalia.

L. M. Meyer (1929) kwam plotseling weer eens in Boskoop. Hij is met verlof uit Medan en zal waarschijnlijk weer teruggaan. Alles goed en groeten aan alle bekenden en klasgenoten.

Th. Klumper (1936). Onze secretaris berichtte de geboorte van een dochter, waarmee wij hem en zijn vrouw van harte gelukwensen.

R. J. Niessen (1943). Wij ontvingen het volgende adres: 3500, Hutchinson Street, Montreal/Queb. Canada. Hij is werkzaam bij Robin Hood Flour Mills.

L. Wessel (1944) is vertrokken naar Wellington en aldaar werkzaam in de tuinbouw. Wij weten geen nader adres.

B. de Vries (1944) was tijdelijk in Holland, maar is 22 Februari weer vertrokken. Wij hadden helaas geen gelegenheid hem te ontmoeten. Je zal wel wat van de secretaris gehoord hebben. Adres: c/o Mrs. J. Mosiondz. 24 Ley Street, Port Arthur, Ont., Canada.

Pré Kok (1945) zit, zoals elders in dit nummer blijkt in de Dominicaanse Republiek. Ook al verhuisd van Indonesia naar West-Indië. Zijn adres zal wel hetzelfde zijn als dat van Hans Ouborg.

Dick Brands (1946) was met Leo van Heek in Soekaboemi. Hij is daar gebleven en onderwijl getrouwd. Hij was daar samen met

Carl Scholvinck (19) bij de Ned. Handelsmaatschappij.

Hans Ouborg (1947). Dank voor je brief; de vorige hebben wij niet ontvangen. Wij hebben direct teruggeschreven, zodat je weer iets uit Holland hoort. Wij zijn zo vrij geweest een deel van je brief in dit orgaan af te drukken. Adres: J. J. Ouborg, c/o Central Romana Corp. La Romana, R. D., Republica Dominicana, West-Indies.

Chris Slijkhuis (1947) trad in het huwelijk met Mej. Tine Huizinga, waarvoor wij onze hartelijke gelukwensen zenden. Hij is werkzaam in Boskoop. Adres: Reyerskoop 85.

Ad Vermey (1947) trouwde enige tijd geleden met een Deense. Van harte proficiat! Adres: Goudse Rijweg, Boskoop.

Leo Wessel (1947) heeft zijn werk in Engeland, waar het hem goed bevalt. Bracht zijn Kerstvacantie in Boskoop door en kwam ons eens opzoeken. Hij groet hierbij alle bekenden.

Mej. Rie Brouwer (1947) trad in December in het huwelijk met de heer D. Koolwijk, waarvoor wij onze hartelijke gelukwensen sturen. Adres: Galjoenstraat 35, Utrecht.

L. A. G. van Heek (1948) had in Soekaboemi nogal met moeilijkheden te kampen, welke niet van prettige aard waren. Hij besloot op korte termijn naar Australië te gaan en zendt nu van daaruit hartelijke groeten aan alle vrienden en bekenden. Hij schijnt het daar wel naar zijn zin te hebben. Adres: 48 Mathoura Road Flats, Toorak Melbourne.

F. J. Zonneville (1948). Na vervulling van zijn militaire dienst is hij sinds 1950 cursist aan de school voor Suikerindustrie in Amsterdam. Hij wil graag eens iets vernemen van zijn oud-klasgenoten. Vooruit 1948ers! Schrijft elkaar eens! Adres: Michelangelostraat 77-I, Amsterdam-Z.

Arno Faassen (1948) berichtte ons zijn verloving met Mej. Ad Custers, waarvoor onze gelukwensen.

Piet Fremouw (1948) gaf ons kennis van zijn verloving met Mej. Margrit Arbenz uit Zürich. Onze beste gelukwensen! Zijn adres is: Kruisbroekweg 1, Naaldwijk.

Rud Botzen (1951) is op het ogenblik in militaire dienst. Legerno. 300513021 Garde Bat. Grenadiers, Spec. Cie., 2 Pel., S.W. Kazerne, Arnhem.

Mieke en Dick van Werdt—Tazelaar (beiden 1948) zijn kort geleden naar Nieuw-Zeeland vertrokken. Een nader adres is ons niet bekend, maar ze beloofden gauw te zullen schrijven.

Willemien Ruys (1948) verloofde zich op 2 Februari met de heer G. J. Rijks. Onze hartelijke gelukwensen voor Willemien, die zoveel voor Arbori's toneel en „Cultor" gedaan heeft.

Ik was vuilraper, aldus de heer J. B. te T. en bracht m'n dagen door tussen muurt en kanaries. 's-Nachts droomde ik ervan.

Nadat ik weer lid van Arbori was geworden, werd ik al gauw door de Ver. Naties benoemd tot lid van de Wereldonkruidbestrijdingsorganisatie (de W.O.B.O.), tot hoofd van een van de drie sub-commissies en tot lid van twee van de zes commissies ad hoc. Tevens ben ik sinds kort manager van een grote rubbermaatschappij.

Doe als hij!

Wordt of blijft lid van Arbori!